

راهنمای واحد درسی ..دستیاری عفونی .. در نیمسال اول. سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

مدرس / مدرسین:

- ۱- دکتر بهروز نقیلی
- ۲- دکتر ابوالفضل پورحسن
- ۳- دکتر مجتبی ورشوچی
- ۴- دکتر حمید اویسی
- ۵- دکتر سپهر تقی زاده
- ۶- دکتر پرویز صالح
- ۷- دکتر سیدمهدی حقدوست
- ۸- دکتر فاطمه روانبخش

معرفی کلی دوره:

رشته بیماریهای عفونی و گرمسیری شاخه ای از علوم پزشکی است که به پیشگیری ، تشخیص و درمان بیماریهای ناشی از ارگانیسیمهای بیماریزا نظیر : انواع و اشکال مختلف باکتریها ، ویروسها ، انگلها و قارچها و پریون ها درگروهها ی مختلف میپردازد .

این رشته در کنترل همه گیریهای بیماریهای مسری ، عفونتهای بیمارستانی ، حذف و ریشهکن کردن بیماریها ی واگیر دار نیز نقش اساسی دارد

سابقه رشته تخصصی بیماریهای عفونی در ایران به سالهای قبل از 1330 بر می گردد که عمدتاً با کرسی بیماریهای عفونی در دانشکده پزشکی دانشگاه تهران شروع گردیده است. در سال 1333 اولین بخش عفونی دانشگاهی در بیمارستان هزار

تخت‌خوابی سابق (بیمارستان امام خمینی کنونی) افتتاح گردید که اصطلاحاً بعنوان بخش صد تخت‌خوابی نامیده می‌شد. در آثرمان دوره تخصصی بیماریهای عفونی دوسال بود که پذیرش دستیار با امتحان درون بخشی در بخش مذکور صورت می‌گرفت سپس با مرکزی شدن پذیرش دستیار توسط وزارت متبوع و افزایش دوره به مدت سه سال و منظور نمودن MPH بعنوان جزئی از دوره با دریافت مدرک مربوطه تا سال 1376 ادامه یافت. با توجه به نیاز آثرمان به تخصص بیماریهای عفونی در اقصی نقاط کشور که تربیت دستیار در دانشگاههای شهید بهشتی، اصفهان، تبریز، مشهد و متعاقب آن با افزایش دوره تخصصی به چهارسال علاوه بر دانشگاههای ذکر شده در دانشگاههای زاهدان و اهواز و کرمانشاه نیز تربیت دستیار صورت گرفت در حال حاضر در 8 دانشگاه علوم پزشکی کشور امکانات تربیت دستیار رشته تخصصی بیماریهای عفونی وجود دارد. از سال 1384 با توجه به فوق تخصصی بودن این رشته در اکثر کشورهای دنیا و تغییر نیازهای جامعه ایران با تایید ما در 10 سال آینده، از جنبه‌های کمیت و کیفیت نیروی انسانی، ارائه خدمات و تولید علم، در منطقه از کشورهای برتر خواهیم بود

رسالت این رشته، تربیت پزشکان متخصص کارآمد به منظور ارائه خدمت در زمینه‌های پیشگیری، کنترل، حذف، ریشه‌کن کردن و درمان بیماریهای عفونی و عوارض ناشی از آن با بالاترین کیفیت، کاهش دادن بار این بیماریها در کشور و گسترش پژوهشها و مرزهای دانش در این رشته است.

هدف کلی و معرفی واحد درسی: (بر اساس کوریکولوم هدف کلی نوشته شود و بر اساس شرایط و امکانات خاص هر گروه تغییرات تا ۲۰ درصد ایجاد شود) **انتظار می رود فراگیران بعد از گذراندن این دوره بتوانند:**

توصیه می‌شود حداقل ۸۰ درصد اهداف آموزشی بر اساس آخرین نسخه کوریکولوم مربوطه نوشته شوند و دربرگیرنده اهداف دانشی، نگرشی و سایکوموتور نیز باشند.

دانش آموختگان رشته بیماریهای عفونی و گرمسیری در جامعه، در نقشهای زیر انجام وظیفه خواهند نمود

*پیشگیری کننده

*آموزش دهنده

*تشخیص دهنده

*درمان گر

*مشاور

*مدیر

*پژوهشگر

* Health Advocate حامی سلامت

رسالت این رشته، تربیت پزشکان متخصص کارآمد به منظور ارائه خدمت در زمینه‌های پیشگیری، کنترل، حذف، ریشه کن کردن و درمان بیماریهای عفونی و عوارض ناشی از آن با بالاترین کیفیت، کاهش دادن بار این بیماریها در کشور و گسترش پژوهشها و مرزهای دانش در این رشته است

الف) نقش تشخیصی:

*برقرار کردن ارتباط مناسب با بیماران

*گرفتن شرح حال

• انجام معاینات بالینی

• درخواست آزمایشات پاراکلینیکی

• انجام برخی پروسیجرهای تشخیصی

• تفسیر آزمایشات پاراکلینیک

• تشخیص بیماریها

ب) نقش درمانی:

• انتخاب رویکرد درمانی مناسب

• تجویز منطقی دارو

• معرفی به سایر تخصص ها در موارد لازم

• پیگیری وپایش درمانی

ج) نقش مدیر:

• مدیریت بیمار (Patient Management) (اعم از سرپائی و بستری

• مدیریت هممگیریهها

• مدیریت عفونتهای بیمارستانی

• مدیریت در بلایا و حوادث طبیعی

• ایفای نقش مدیریت در پیشگیری اولیه از عفونتها

د) نقش مشاور:

• ارائه مشاوره به سایر رشتههای تخصصی

• ارائه مشاوره تخصصی به مراکز مدیریت بیماریها

• ارائه مشاوره تخصصی به بیماران خاص، HIV/AIDS و بیماران پیوندی

• ارائه مشاوره به سازمانهای مردم نهاد در داخل کشور و سازمانهای بین المللی مرتبط با سلامت در سطح

جهان

ه) نقش پیشگیریکننده (منظور پیشگیری سطح اول است:)

• ارائه مشاورات پیشگیری اولیه نظیر مصونسازی، پیشگیری دارویی، ایمنو پروفیلاکسی وجداسازی

و) نقش آموزشدهنده:

• آموزش بیماران و خانواده ها

• آموزش جامعه در مواقع لزوم

• آموزش گروههای خاص نظیر سایر اعضای تیم سلامت

ز) نقش پژوهشگر:

• طراحی و اجرای پژوهشهای کاربردی، بنیادی، بالینی و HSR

• توصیف و تحلیل و تفسیر دادهها در حد ضرورت

• نشر اطلاعات و نتایج پژوهشها

* Scientific writing

• نقد گزارش ها و مقالات علمی مرتبط

• استفاده از گزارشات و مقالات علمی مرتبط

ح) نقش حامی سلامت

• انتقال دانش مربوط به بیماریهای عفونی به تصمیم سازان عرصه سلامت و تعامل با آنها

بر اساس علائم و شکایات شایع و سندرم ها و بیماری ها و پروسیجرهای ضروری نوشته شود و ترجیحا پیامد یادگیری پایان دوره به صورت پیامدهای شناختی یا دانشی (همان مباحثی که دانشجو باید مطالعه کند و یاد بگیرد.) و روانی و حرکتی یا سایکوموتور (همان مواردی که باید کار عملی را یاد بگیرد) و نگرشی یا عاطفی (همان مواردی که به احساس و نگرش و ارزش گذاری مرتبط است) تفکیک جدا شود

لازم است دستیاران در پایان دوره آموزش تخصصی خود:

- 1- اطلاعات ضروری اپیدمیولوژیک، علوم پایه و بالینی کسب کرده باشند و بتوانند آن را در طول اشتغال حرفه ای خود در سطح مطلوب به کار گیرند.
- 2- در گرفتن شرح حال، انجام معاینات فیزیکی و تهیه خلاصه پرونده بیماران مهارت داشته باشند.
- 3- شیوههای مناسب منطبق بر اخلاق پزشکی را در معاینه بیماران فرا گرفته و بتوانند بهکار گیرند.
- 4- بتوانند بررسیهای تشخیصی لازم را درخواست و تفسیر کنند.
- 5- مهارتهای عملی لازم را برای انجام اقدامات تشخیصی در حیطه بیماریهای عفونی و گرمسیری کسب کرده باشند.
- 6- با آگاهی از امکانات موجود، هزینه بررسیهای تشخیصی و درمانی و قضاوت بالینی صحیح بتوانند در مورد هر بیمار مناسبترین رویکرد (approach) (را انتخاب کنند.
- 7- قادر به سامانبخشی (management) (عفونت در بیماران با شرایط خاص باشند.
- 8- قادر به تشخیص اپیدمیهای بیمارستانی، سامانبخشی (management) (و کنترل آنها باشند.
- 9- قادر به تشخیص اپیدمیهای منطقهای، سامانبخشی (management) (و کنترل آنها باشند.
- 10- قادر به سامانبخشی (management) (بیمارانی که از سایر بخشهای تخصصی مورد مشاوره قرار میگیرند، باشند.
- 11- حدود شغلی خود را بشناسند و بتوانند در موارد ضروری با همکاران دیگر مشاوره کنند.
- 12- قادر باشند اقدامات مناسب پیشگیری در ارتباط با تشخیص احتمالی یا قطعی بیماری را انتخاب نمایند.
- 13- قادر به برقراری ارتباط مناسب با بیماران و اطرافیان آنها، پزشکان، پیراپزشکان و کارکنان دیگر مراکز درمانی.

شیوه ارائه آموزش

روشها، تکنیک ها و یا مدلهایی که برای تدریس مباحث درسی در این واحد قرار است از آنها استفاده شود.

برای تک تک اهداف آموزشی ذکر شود

-Self study

محتوای آموزشی:

عناوین دروس نظری عمومی ضروری

سال دستیاری	زمان (ساعت)	موضوع (syllabus)	ردیف
			-مبانی استفاده از رایانه و شبکههای الکترونیکی -اصول و مبانی ارتباطات -اصول و مبانی اخلاق پزشکی و حرفهای -قوانین پزشکی -اصول مشاوره و صدور گواهیهای پزشکی -مدیریت نظام سلامت -اقتصاد بهداشت و بیماریهای عفونی

محتوای آموزشی:

عناوین دروس نظری اختصاصی ضروری

ردیف	(موضوع) (syllabus)
: دروس پایه - * باکتریشناسی پزشکی * ویروسشناسی پزشکی * انگلشناسی پزشکی * قارچشناسی پزشکی * نقش ژنتیک انسانی در بیماریهای عفونی * نقش ایمنولوژی در بیماریهای عفونی * اصول مدیریت در نظامهای سلامت * اصول و مبانی اقتصاد بهداشت * اصول اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی * مبانی بررسی و کنترل همهگیرها * مطالعات اپیدمیولوژیک * میزانهای و شاخصهای سلامت * آمار حیاتی * اصول حفاظت و پیشگیری از بیماریها * اصول بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک	

* فرآورده‌های بیولوژیک *

* مبانی تشخیص آزمایشگاهی بیماری‌های عفونی *

روشهای تصویربرداری در تشخیص بیماری‌های عفونی *

اصول فارماکولوژیک و داروشناسی بالینی در بیماری‌های عفونی با تاکید بر آنتیبیوتیکها

اصول مبارزه با بیماری‌های عفونی و کنترل عفونتها *

surveillance اصول غربالگری و بیماریابی اصول

اصول غربالگری و بیماریابی

- دروس نظری -

- تشخیص بیماری‌های عفونی -

- تب و هیپرترمی و برخورد با بیمار تبدار -

- سیپسیس -

- عفونتهای مغز و مننژ -

- عفونتهای گوش و سینوسها -

- عفونتهای چشم -

- عفونتهای سیستم تنفسی -

- عفونتهای قلب و عروق -

- عفونتهای گوارش و کبد و پریتون -

- عفونتهای سیستم ادراری -

- عفونتهای تناسلی و بیماری‌های مقاربتی -

- عفونتهای مفاصل و استخوانها -

- برخورد با شوک و تشنج و اغما -

- برخورد با اختلالات گازهای خونی و آب والکتروولیت -

- برخورد با بیماران سرپایی عفونی -

- تب و راش -

- برخورد با بیماران مبتلا به اختلال ایمنی و عفونتهای

فرصتطلب

ایمنو و شیمیوپروفیلاکسی -

- برخورد با بیماران عفونی از دیدگاه پیشگیری -

- HIV/AIDS برخورد با -

- بیماری‌های عفونی و حاملگی -

- بیماری‌های عفونی و نارسایی کلیه -

- بیماری‌های عفونی و نارسایی کبد -

- بیماری‌های پریونی -

- بیماری‌های ویروسی -

- بیماری‌های باکتریال -

- بیماری‌های انگلی -

- بیماری‌های قارچی -

- بیماریهای ریگتزیال -
- عفونتهای بیمارستانی -
- گندزایی و استریلیزاسیون -
- کنترل و دفع زباله‌های عفونی -
- برخورد با بیماران پیوندی -
- سندرمهای مقلد عفونتها -
- برخورد با بیماران نوتروپنیک ، تحت شیمیدرمانی و اسپلنکتومی شده -
- Empiric درمانهای
- عفونتها در سالمندان -
- برخورد با گزیدگی -
- عفونتهای مسافرین -
- کنترل عفونت در سوختگیها -
- بیوتروریسم -
- بیماریهای نوپدید و بازپدید -
- بیماریهای مشترک -
- اطلاعات و دستورات العمل های کشوری در باره بیماریهای عفونی -
- : روشهای تشخیصیدرمانی تهاجی ضروری
- * پونکسیون مایع پلور *
- * پونکسیون مایع آسیت *
- * پونکسیون مایع نخاعی *
- * پونکسیون مایع مفصلی *
- * پونکسیون مایع مغز استخوان *
- * بیوپسی پلور *
- * بیوپسی مغز استخوان *
- * بیوپسی کبد *
- * آسپیراسیون و تخلیه آبسههای سطحی *

ABG *

توضیحات : مباحث اختصاصی در طول دوره آموزشی وبا روشهای مختلف به ویژه Self study فرا گرفته خواهند شد

محتوای آموزشی:

عناوین دروس ضروری که در عرصه های غیر بیمارستانی طی می شوند

ردیف	موضوع	عرصه	سال 1	سال ۲	سال ۳	سال ۴
1 2 3	مدیریت بهداشتی - اپیدمیولوژی و آمار - روش تحقیق - اقتصاد بهداشت دوره های آزمایشگاهی پایه بیماریهای عفونی	دانشکده پزشکی گروه اپیدمیولوژی بالینی و پزشکی اجتماعی آزمایشگاههای دانشکده پزشکی مثل گرو پاتولوژی انستیتوهای رازی و پاستور	×	×		

	بازدید از مراکز تحقیقاتی رازی و					
	پاستور					

B. برای مباحث عملی (Procedures):

استفاده از Skill-Lab و شیوه های مجازی و کاربروری بیمار واقعی

محتوای آموزشی:

(Core Procedural Skills Topics) عناوین مهارتهای عملی ضروری

ردیف	عنوان مهارت	کل دفعات مورد نیاز
	پونکسیون مایع پلور	
	پونکسیون مایع آسیت	25
	پونکسیون مایع نخاعی	20
	پونکسیون مایع مفصلی	30
1 2 3	پونکسیون مغز استخوان	10
4 5 6	بیوپسی پلور	20
7 8 9	بیوپسی مغز استخوان	10
10	بیوپسی کبد	15
11	آسپیراسیون و تخلیه آبسه های سطحی	10
12	ABG	50
13	کشت خون	30
14	کشت مغز استخوان	15
15	انجام تست توپر کولین	30
16	رنگ آمیزی گرم، رایت و زیل نلسون	10
	گذاشتن CVP	20
	CPR	

C. برای موضوعات بالینی:

گزارش صبحگاهی، گزارش موربیدیتی، مورتالیتی، گزارش ترخیص (Discharge Report) (گزارش
(ژورنال کلاب و آموزش) (CPC) Selected Patient Reports (گزارش پیگیری بیمارانی
درمانگاهی، خودآموزی (Self stud))

نحوه ارزیابی در طول ترم و آزمون پایان ترم لازم است با ذکر نوع آزمون و همینطور ذکر بارم نمره به تفکیک هر یک از بخش های ارزیابی اعم از نمره حضور غیاب ، انجام تکلیف، مشارکت در بحثهای کلاسی، انجام کار گروهی و کوئیزها و ... لازم در این بخش بطور دقیق و شفاف مشخص شود.

برای تک تک اهداف آموزشی ذکر شود

ارزیابی دستیاران

الف) روش ارزیابی (Assessment method)

کتبی چند گزینه ای

شفاهی

OSCE

DOPS(Direct Observation procedural Skills)

Mini -CEX

Computerized assessment

استفاده از Log book

بررسی پورت فولیو

ب) دفعات ارزیابی (Periods of Assessment):

ارزیابی های مستمر درون بخشی

ارزیابی های سالانه(ارتقاء)

آزمون های نهائی (بورد و پره بورد)

ردیف	نام آزمون	حدنصاب حداقل نمره	حدنصاب حداکثر نمره	توضیحات
۱	آزمون ارتقا	شناور	۳۰۰	حداقل نمره کل آزمون ارتقا بر اساس میانگین ۲۰٪ شرکت کنندگان برتر هر رشته که بالاترین نمرات را کسب کرده اند به عنوان ملاک مقایسه تعیین می گردد
۲	ارزشیابی درون دانشگاهی (درون بخشی)	۱۰۵	۱۵۰	چنانچه نمره درون بخشی کمتر از ۱۲۰ باشد دستیار باید میزان کسری نمره را از طریق آزمون کتبی جبران نماید
	کتبی دوره ای رشته های چهار ساله	*	۶۰	به ترتیب برای سال اول ۲۶ ، سال دوم ۳۰ ، سال سوم ۳۴
۴	ارزیابی صلاحیت	۴۲	۶۰	*یکی از روشهای KF ، KFP ، PMP و OSCE می باشد *میانگین روش OSCE + یکی از روشهای دیگر نباید از ۴۲ کمتر باشد
۵	ارزیابی عملکرد	۴۲	۶۰	یکی از روش های MSF ، Dops و Minicex
۶	ارزیابی رفتار حرفه ای	۲۱	۳۰	چنانچه دستیاران دارای صورتجلسه کسر نمره اخلاق حرفه ای باشند باید از مجموع نمرات کسر گردد
۷	کتبی (گواهینامه)	۹۵	-	برای دستیاران متقاضی شرکت در آزمون گواهینامه

تعداد ساعات مجاز غیبت موجه (با موافقت استاد) برای این واحد درسی : (طبق آئین نامه های

آموزشی مصوب) حداکثر ساعات غیبت موجه در درس نظری $\frac{4}{17}$ ، عملی و آزمایشگاهی $\frac{2}{17}$ و کارآموزی و کارورزی $\frac{1}{17}$ میباشد.

منابع آموزشی

منابع درسی:

الف) کتب اصلی:

1. The principle and practice of Infectious Diseases (Mandel) 2005
2. principle of internal Medicine (Harrison) 2005
3. A practical Approach of Infectious Diseases
4. Sanford Guideline to antimicrobial therapy 2007

ب) مجلات اصلی

گزیده مقالات NEJM- CID و مجلات معتبر داخلی پیرامون بیماریهای عفونی و گرمسیری (کمیتة تدوین برنامه رشته، به صورت دو سالانه مقالات را گزینش و به دانشگاهها معرفی می نمایند)

ج) دستورالعمل های کشوری

توضیح: برای آزمون های رسمی کشوری، هیات ممتحنه رشته تخصصی از بین منابع فوق، منابع آزمون را مشخص خواهد نمود.

منابع آموزشی برای مطالعه بیشتر

از این منابع نمی توان سوال آزمون طرح کرد. این منابع صرفا به منظور تعمیق یادگیری دانشجویان به آنها معرفی می شوند.

فرصت های یادگیری

معرفی فرصتهای احتمالی و فراهم شده توسط اعضای هیئت علمی گروه / دانشگاه / سایر دانشگاهها در طول ترم برای یادگیری بیشتر شامل لیست کارگاهها، وبینارها، کنفرانس ها، ژورنال کلاب ها و به فراگیران

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و ...):

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و ...):